

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMÂNĂ A SIBIULUI

Omagiu Președintelui Țării

Întregul popor își omagiază în aceste zile Președintele prin gânduri, sentimente și fapte sărbătorești, cinstind eroismul și înțelepciunea celui care de mai bine de două decenii conduce destinele Patriei noastre spre culmi tot mai înalte de civilizație și progres.

Emblematic pentru întreaga lucrare a Președintelui Nicolae Ceaușescu sînt cuvintele prin care Domnia sa îndemna: „Să clădim, mergînd pînă la jertfă, fericirea patriei și poporului român”.

Din fragedă tinerețe și-a călît convingerile și și-a canalizat energiile creatoare printr-o angajare fără rezerve, de partea clasei muncitoare și a forțelor care, într-o epocă în care fascismul amenința să întunece orizontul lumii, luptau pentru zidirea unui viitor luminos.

La vîrsta de numai 15 ani, tînărul Nicolae Ceaușescu a participat în 1933, ca reprezentant al tineretului democrat din Capitală, la Conferința luptătorilor antifasciști din România și a fost ales membru al Comitetului Național Antifascist, alături de personalități bine cunoscute ale vieții publice românești. Calitățile sale de eminent conducător al clasei muncitoare au fost strălucit ilustrate prin rolul pe care l-a avut în organizarea manifestației populare de la 1 Mai 1939, una din marile manifestații împotriva amenințării fasciste din Europa. Această acțiune avea să capete încă din acele zile o importanță istorică, intrucît ea venea în sprijinul înfăptuirii unității clasei muncitoare, al creării Frontului Popular Antifascist, al cărui scop principal îl constituia salvagardarea independenței, a suveranității naționale și a integrității teritoriale a țării.

Deținerea în închisoare sau lagăr nu l-au împiedicat pe militantul revoluționar Nicolae Ceaușescu să participe la fixarea obiectivelor de luptă ale poporului, care vor culmina cu Revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, dată de la care calitățile sale moral-politice, formate într-o îndelungată perioadă de acțiuni și sacrificii, îi vor impune în conștiința poporului ca pe un militant curajos, iubit de mase și care se va afla în cele dintîi rînduri ale realizărilor care vor urma.

Alegerea Domniei Sale, în 1965, în fruntea destinului națiunii noastre este asemănată cu deschiderea unui mare șantier care a cuprins în mișcarea și patosul construcției, întreg întinsul țării. Această alegere a inaugurat o nouă epocă, pe care în mod firesc și fericit poporul o asociază cu numele ctitorului ei, numind-o Epoca Ceaușescu, în care țara a progresat cel mai mult, a făcut pașii cei mai marcanți spre viitorul ei luminos, dezvoltîndu-și în ritmuri altădată de neconceput industria și agricultura, cercetarea, învățămîntul și cultura. Țara întreagă, județele și localitățile ei au îmbrăcat un chip nou. Acestei dezvoltări interne îi corespunde o tot mai puternică afirmare a României, a Președintelui ei pe planul vieții internaționale.

Biserica Ortodoxă Română, care alături de celelalte culte din țara noastră s-a bucurat de climatul de deplină libertate religioasă, înscrind realizări de seamă în toate domeniile activității sale specifice, se alătură astăzi întregii națiuni, omagînd pe Președintele țării, ziditorul unei epoci noi, al cărui ideal îl constituie fericirea patriei și poporului român.

Redacția

Unirea Principatelor Române —

moment de răscruce în istoria poporului român

În dezvoltarea vieții naționale a poporului român, anul 1859 reprezintă un moment de răscruce. El traduce idealul unirii în faptă, două dintre provinciile istorice românești se unesc într-un singur stat, încununînd astfel un lung drum de eforturi și de năzuințe ale poporului român.

Despărțiți de vicisitudinile istoriei în formațiuni politice separate, luptînd din greu cu invadatorii străini pentru apărarea ființei lor de neam și a pămîntului străbun, românii nu și-au pierdut niciodată conștiința unității în cadrul conturului dacic, pentru ei Carpații și Milcovul au semnat mereu numai un hotar artificial. O spun răsădită atîția și atîția cărturari, ale căror mărturii sînt cu atît mai prețioase cu cît ele vin din vremi cînd conceptul de națiune era încă necunoscut și cînd conștiința națională, în accepțiunea modernă a cuvîntului, era departe de a se fi trezit. În plină epocă feudală, Grigore Ureche scria semnificativele cuvinte: „de la Rim ne tragem”, iar Miron Costin explica mai clar și mai categoric ideea unității românești: „Numele cel mai adevărat, autentic de la primul descălecat prin Traian este rumân sau romanus, care nume acest popor l-a păstrat întotdeauna între dinșii și ... același nume este dat îndeobște și muntenilor și moldovenilor și celor ce locuiesc în Țara Transilvaniei ... rumân înseamnă romanus și unul cînd întreabă pe celălalt despre limbă, zice pînă în ziua de azi: știi rumânește? nu zice „moldoveneste” ... La rîndul său, stolnicul Constantin Cantacuzino, eruditul epocii brîncovenești, scria că pe românii de pe cele două versante ale Carpaților „tot romani îi ținem ... toți aceștia dintr-o ființă au izvorit și cură”. E rîndul marelui cărturar Dimitrie Cantemir, al luptătorului Inochentie Micu, al reprezentanților Școlii ardelenice să arate românilor originea lor nobilă comună, identitatea lor de aspirații. Hora se intitula „Rex Daciae”, iar slugerul Tudor Vladimirescu ridica un steag de luptă socială și redemptoare națională care a trezit nă-

(Continuare în pag. a 3-a)

Gheorghe Ș. Grăniceri

Moș Vasile l-a văzut pe Vodă Cuza

Moș Vasile, unul dintre bătrînii satului nostru, a înșălat pe salba vieții lui aproape o sută de ani.

În tinerețe, după terminarea cătăniei, s-a înturnat la casa părintească, s-a înșurat și și-a tocmisit gospodăria precum erau și sînt și astăzi datinile și rosturile vieții noastre de-aici.

Moda portului orășenesc și schimbările obiceiurilor străbune menite să tubure rînduiala vieții tîhnite de sat, nu l-au ispitit: a rămas același om „dintr-o bucată”, credincios rînduieilor părintești. Și-a păstrat mereu graiul străbunilor și portul bătrînilor: opinci, ițari, cămașă înflorată cu pui, înșins cu șerpar, ilic de dimie, pe umeri suman, iar pe cap și iarna și vara, căciulă cucă.

Amintirile de toate felurile, pe care le depăna mai cu seamă în serile de iarnă, n-ar încăpea nici într-o carte de istorie.

Îi plăcea să povestească, iar nouă, celor adunați în jurul lui, ne plăcea să ascultăm. Și avea moșul un dar al povestirii de te vrăjea cu vorba lui molcomă și te făcea să plămuziești din gânduri, oameni și întimplări ce înflorau inima și furniceau trupul.

Căci și darul acesta al povestirilor, ca și alte daruri cu care sînt înzestrați unii oameni, nu se întîlnește pe toate drumurile și mai ales nu la fitecine. Avea el undeva, în anume unghere ale ființei lui, rostuite aducerii aminte, pe care le auzise de la alții sau pe care le trăise el însuși sau la care fusese martor trăitor, și aceste aducerii aminte le așezase pe fiecare la șartul lor, cu grijă, cu migală și răbdare, de unde apoi în răstimpuri și la vremi potrivite le scootea, le scutura de colbul uitării, le reîmprospăta, trezindu-le din nou la viață, și le înfățișa celor doritori să-l asculte.

— Moșule, te rugăm să ne povestești cum a fost cu trecerea lui Vodă Cuza prin Tîrgul Rîmnicului?

(Continuare în pag. a 3-a)

Pr. Ionel I. Bisceanu

1986 — Anul Internațional al Păcii

Anul în care am intrat are ca emblemă simbolică ramura de măs-lin: după cum se știe, încheierea, la 24 octombrie 1985, a sesiunii aniversare a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite — legată de împlinirea a 40 de ani de la înființarea importantului forum mondial — a coincis cu proclamarea lui 1986 drept „Anul Internațional al Păcii”.

Anul cel nou aduce astfel omenirii mari speranțe de mai bine. Temeiul acestor speranțe îl constituie, desigur, unele evenimente internaționale din anul trecut, proclamat de O.N.U., în urma unei generoase inițiative românești, drept „Anul Internațional al Tinerețului”. Bilanțul realizărilor anului 1985 este, în general, pozitiv. Popoarele au devenit din ce în ce mai conștiente de necesitatea acțiunilor hotărîte și solidare pentru realizarea păcii mondiale. Acțiunile pentru dezarmare și pace s-au înmulțit și s-au intensificat continuu. Se poate spune pe drept cuvînt că astăzi popoarele nu numai că doresc pacea, dar și luptă pentru asigurarea ei.

Pentru 1986, popoarele lumii și-au luat ca deviză pacea.

Pășind în noul an, am intrat, deci, într-o perioadă calendaristică în cuprinsul căreia acțiunile pentru dezarmare și pace, permanent necesare atîta vreme cît în lume va persista pericolul unei conflagrații mondiale, vor dobîndi amploare, se vor intensifica, sub egida prestigioasei organizații mondiale.

Este un adevăr unanim acceptat că pacea constituie problema fundamentală a lumii contemporane. Cercetările specialiștilor arată că un război nuclear ar duce la distrugerea totală a civilizației pe planetă. Nimic nu poate fi mai important și mai urgent decît salvagardarea existenței umane, decît apărarea viitorului omenirii.

Este bine cunoscută și unanim apreciată pe plan mondial activitatea consecventă și dinamică a țării noastre, a Domnului Președinte Nicolae Ceaușescu, împotriva cursei înarmărilor, pentru dezarmare, pentru dezvoltare și pentru pace. După cum se știe, la 9 noiembrie 1985, Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat în unanimitate o nouă și valoroasă inițiativă a României, anume „Apelul solemn” adresat statelor aflate în conflict de a pune capăt neîntîrziat ostilităților militare și de a trece la reglementarea pașnică a diferendelor lor, concomitent cu „Angajamentul solemn” al tuturor statelor membre ale O.N.U. de a se abține de la folosirea forței și amenințarea cu forța și de a reglementa problemele litigioase numai prin mijloace pașnice. Prin această nouă inițiativă, țara noastră se afirmă, o dată mai mult, ca unul din factorii cei mai constructivi ai vieții internaționale.

Atît deviza sub care se desfășoară viața internațională a anului în curs — pacea —, cît și unanimitatea realizată la O.N.U. de amintita inițiativă românească ne dau dreptul să afirmăm, cu urarea tradițională, că „semne bune anul are”.

Ce se așteaptă de la Anul Internațional al Păcii?

Evident, omenirea speră ca acest an să înregistreze, în sfîrșit, mult așteptatele măsuri concrete, menite s-o izbăvească de spectrul unui nou război mondial, să marcheze realizări hotărîte pe calea destinderii, dezarmării și păcii. Însăși proclamarea lui 1986 drept Anul Internațional al Păcii dă expresie voinței generale ca procesul de zidire a unei lumi noi, fără războaie și fără arme, să înceapă acum, iar nu să fie amînat pe mai tîrziu. Interpretat al acestei voințe unanime a popoarelor se face Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu prin vibranta chemare: „Acum, pînă nu este prea tîrziu, pînă nu au început să cadă primele bombe atomo-nucleare, pînă nu s-a dat drumul rachetelor cu diferite raze de acțiune cu încărcătură nucleară, în numele popoarelor noastre, al viitorului planetei, să trecem peste orice alte considerente, să acționăm pentru distrugerea armelor nucleare, pentru înlăturarea primejdiei unui război mondial, a unei catastrofe nucleare, să facem totul pentru a răspunde așteptărilor tuturor națiunilor lumii.”

În centrul preocupărilor legate de acest an se va situa încetarea cursei înarmărilor, îndeosebi a înarmărilor nucleare și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară. Căci, după cum sublinia Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu în Mesajul de Anul Nou, „problema fundamentală a epocii noastre este oprirea cursei înarmărilor, îndeosebi a înarmărilor nucleare, apărarea dreptului suprem al oamenilor, al popoarelor la existență, la viață, la libertate și pace”. Pe această linie, prezintă o deosebită importanță declarația celor două mari puteri, Uniunea Sovietică și S.U.A., că înțeleg pericolul nuclear, că se pronunță pentru reducerea arsenalelor nucleare strategice, angajamentul lor de a nu urmări supremația militară.

Alături de dezarmare, pe agenda Anului Internațional al Păcii vor figura, desigur, alte probleme de mare importanță pentru pacea lumii: securitatea europeană, lichidarea focarelor de încordare de pe glob, crearea de zone fără arma nucleară și fără arma chimică etc.

Reașezarea pe baze sănătoase a economiei mondiale, soluționarea ansamblului problemelor subdezvoltării, crearea unei noi ordini economice internaționale reprezintă o altă mare cerință pe agenda noului an. Viața relevă strînsa interdependență între problemele dezarmării și cele ale dezvoltării, ale creării noii ordini economice internaționale.

Atingerea acestor obiective impune, desigur, acțiunea consecventă și solidară a tuturor popoarelor, a tuturor factorilor iubitori de pace, a oamenilor de bine de pretutindeni.

Anul Internațional al Păcii implică și pentru Bisericile creștine un aport sporit la efortul pentru dezarmare, dezvoltare și pace.

Pe lîngă temeuri firești, slujirea creștină a idealului păcii are o profundă și clară motivație teologică, o teologie a păcii, care niciodată n-a fost încărcată cu atîta responsabilitate ca în epoca noastră.

Angajarea Bisericilor în efortul de realizare a păcii are la bază concepția creștină despre pace ca dar dumnezeiesc, dar și ca misiune de realizat, ca îndatorire a creștinilor. Pacea, în sensul ei plinar, pacea vestită de profeți ca realizarea atotcuprinzătoare a epocii mesianice, în strînsă legătură cu dreptatea, pacea ca actualizare permanentă a operei de împăcare săvîrșită de Mîntuitorul Hristos, pacea, această „maică a tuturor bunurilor”, cum o numește Sf. Ioan

(Continuare în pag. a 2-a)

Pr. prof. Vasile Mihoc

Dialogul teologic dintre ortodocși și romano-catolici și perspectivele lui (I)

1986 — Anul Internațional al Păcii

(Continuare din pag. 1)

1. Primul mileniu se caracterizează prin eforturile Bisericii de a-și preciza doctrina și a fixa norme de interpretare a Scripturii și a Tradiției care să asigure în toată lumea creștină unitatea de credință, de cult și de disciplină. Confruntările dintre opinii în acest mileniu au fost adesea dramatice dar, în șapte reprize reluate de-a lungul a cinci sute de ani (325—787) — cele șapte sinoade ecumenice — s-a reușit performanța exprimării în formule universale acceptate a tot ceea ce constituia fondul elementar al învățăturilor care asigurau mîntuirea. Cei care nu le-au primit, s-au eliminat singuri din concurs și n-au mai însemnat nimic.

Pe puntea de trecere din mileniul întâi în cel de-al doilea, au apărut primele zguduiri ale edificiului construit de cele șapte sinoade ecumenice ca pentru eternitate. S-a produs atunci Marea schismă care a despărțit Occidentul de Orient.

O a doua zguduire, de același fel, de data aceasta împărțind în două Occidentul, s-a petrecut peste alte cinci sute de ani, la începutul secolului al XVI-lea. S-a rupt de Roma lumea protestantă. Și-apoi au urmat alte rupturi ajungîndu-se, în pragul secolului al XX-lea, la marea rușine a unui creștinism divizat în mai mult de o mie de Biserici și bisericuțe, toate reclamîndu-se a fi, doar ele, fidele învățăturii lui Hristos, și numai ele mîntuitoare.

Iată de ce creștinii secolului nostru au hotărît să procedeze la o revizuire fundamentală a situației și la refacerea unității pierdute. Așa s-a născut ideea ecumenică, s-a organizat Consiliul Mondial al Bisericilor, iar în deceniul al șaselea s-a convocat Conciliul Vatican II, preocupat îndeosebi de *unitatis redintegratio*. Ultimele decenii au cunoscut și eferescența dialogurilor bilaterale, între aproape toate marile familii creștine. Secolul nostru va fi marcat în viitor prin câteva realizări capitale, unele bune, altele rele, cum este, de pildă, fabricarea de bombe atomice și de rachete, dar dintre cele bune, el va străluci, fără îndoială, și prin *ideea ecumenică*, chiar dacă ea nu-și va găsi în acest secol împlinirea ideală. Nașterea ideii ecumenice mărturisește despre o anumită maturizare atinsă în acest secol de către conștiința creștină.

În acest cadru, s-a născut și dialogul dintre Biserica Ortodoxă și Biserica romano-catolică.

Nu este în intenția noastră să facem un istoric al începutului acestui dialog, al metodelor și al temelor ce și-a propus. Accesul la informațiile respective, mai ales pentru publicul specializat, este ușor și, în general, toate aceste lucruri fiind publicate, sînt cunoscute. Am încerca mai degrabă o *evaluare* a dialogului din etapa prezentă și o întreprindem a perspectivelor ce ne stau în față. Ne-am interesa de ceea ce s-a cîștigat pînă acum și, de asemenea, am încerca o citire în semnele timpului, în mentalitățile prezente ale celor două Biserici, ca să încercăm să ghicim ce-i așteaptă pe cei 56 cavaleri porniți să descopere Graalul, pe care, sau îl vor descoperi, sau se vor descoperi ei a fi fost tot ațîția Don Quichoți care s-au luptat cu morile de vînt. I-am numit pe cei 28 de membri ortodocși, și pe cei 28 de membri romano-catolici ai Comisiei mixte internaționale de dialog între cele două Biserici!

Deocamdată, cei 56 dialoghează coerent. Se înțeleg din ochi. Și-au căpătat libertatea de a-și spune cu sinceritate opiniile, și de a se scandaliza de ale celorlalți, fără să recurgă la anateme și fără să amenințe cu retragerea. La început s-au mai petrecut și astfel de scene, mai ales din partea unor ortodocși doriți de a reedita și imita îndepărate situații istorice, din vremea în care erau mai în cinste

cei ce se despărteau, decît cei ce se uneau.

Comisia de dialog pare optimistă și analizează totul cu acrivie. Nu lasă nici un amănunt neelucidat. N-am auzit pe nimeni zicînd: „Lăsați textul așa, că tot nu va ieși nimic pînă la urmă.” Dimpotrivă. Documentele elaborate pînă acum au fost judecate nu numai în legătură cu ceea ce exprimau, ci și cu toate implicațiile posibile, cu tot ceea ce puteau ascunde, pînă la cele mai mici amănunte. Din nou trebuie să spun că, în astfel de operații, au excelat mai ales ortodocșii, ducînd uneori bănuielele îndreptate împotriva unor cuvinte, pînă la exasperarea părții romano-catolice. Dar, romano-catolicii nu s-au lăsat pradă mîniei, și n-au tăcut nici ei atunci cînd ortodocșii au ținut morțiș să impună vreun cuvînt, sau cuvinte care ascundeau teze subtile orientate spre a cîștiga un ușor avans.

În Comisia de dialog se duc uneori adevărate lupte. Adesea epuizante. Bine că nu avem și bombe! Folosim numai armele minții și ale cuvîntului, cum ar trebui să se întîmple și în dialogul între state în actuala criză politică mondială. Dar lupta din Comisia noastră înseamnă că se ia totul în foarte serios, că se lucrează cu tenacitate și cu speranță. Unii se supără uneori pe cei cicălitari, pe cei care strecoară țințarul și înghit cămila, cum se spune în Evanghelie, dar, de la distanță, eu îi înțeleg și îi admir pe cicălitari, și-mi dau seama că fără ei, dialogul ar putea aluneca în facilitate, în superficialitate, și s-ar putea trezi la urmă fără argumentele interne care să-l impună recepției din partea Bisericii.

2. La München (1982), deși a avut loc a doua reuniune plenară a Comisiei mixte de dialog, de fapt a fost prima care a avut pe agendă un document, document care, spre bucuria tuturor, a fost aprobat, deși nu fără unele spasmе ale nașterii, trebuind ca delegația Bisericii Ortodoxe Române să joace adesea un rol important de calmare a spiritelor.

Se știe că încă la Rodos, la lucrările preliminare, cînd s-a precizat metoda de lucru și unele teme, s-a hotărît ca dialogul să înceapă cu problemele de convergență, spre a se ajunge pas cu pas, la urmă, la cele evidente și radicale divergente, de teama că dacă se vor ataca de la început acestea, se va ajunge repede la dezacord și la ruptură. Această metodă, deși contestată și astăzi de unii, se dovedește a fi fost bine gândită. Începînd cu ceea ce constituie tezaurul comun de învățătură, cei 56 au putut începe dialogul mai relaxați, fără spaimе totale. Ei s-au obișnuit unii cu alții, au putut constata că ambele părți sînt unite în atît de multe și atît de fundamentale puncte de credință, încît cunoscutele divergențe parcă își pierd din gravitatea pe care o prezintă cînd sînt abordate numai ele, dintr-o dată. Vom ajunge însă, curînd, și la temele cele grele. Nu vor putea fi evitate.

Astfel, la München s-a tratat tema: „*Taina Bisericii și a Euharistiei în lumina tainei Sfinței Treimi*.” S-a plecat prin urmare de la Euharistie ca bază a Bisericii, ceea ce e adevărat și pentru ortodocși și pentru romano-catolici. Tema nu a pus probleme prea grele, dar nu a fost totuși ușor să se includă în text, de pildă în partea I, cel puțin trei lucruri care au fost clarificate în chip expres:

a) Că celebrarea Euharistiei revelează *energiile divine* manifestate prin Duhul Sfînt, în lucrare în Trupul lui Hristos (I, 5);

b) Că în Euharistie *epiclesa* este invocarea Duhului Sfînt și momentul transformării sacramentale a pîinii și a vinului (I, 6);

c) Că ne împărtășim cu Hristos prin Sfințul Duh și că, „fără a voi deocamdată să rezolvăm dificultățile ivite între Orient și Occident, pe tema relației dintre Fiul și Sfințul Duh, putem

totuși spune împreună că Sfințul Duh care purcede de la Tatăl (Ioan XV, 26), ca de la singura sursă din Treime, a devenit Duhul înfieri noastre (Rom. VIII, 15), pentru că El este de asemenea și Duhul Fiului (Gal. IV, 6), și ne este comunicat în special în Euharistie, prin Fiul în care El se odihnește, în timp și în eternitate (Ioan I, 32), (I, 6).

Din perspectiva ortodoxă, aceste concluzii comune constituie un mare pas înainte.

Dar documentul de la München, prin acestea, nu și-a epuizat surprizele și contribuția esențială la progresul dialogului dintre cele două Biserici. În capitolul II se vorbește de *Biserica locală* care este Biserica în toată plinătatea ei, atîta timp cît în ea se celebrează Euharistia, prezidată de *Episcop*. Episcopul, oricare episcop, fără nici o diferență de la unul la altul, a primit prin hirotonia de succesiune apostolică, *darul de a uni într-o comuniune totală pe membrii Bisericii locale*, cărora el le împărtășește Cuvîntul mîntuitor, primit de la Duhul Domnului. Și documentul precizează că „l-a primit nu juridic (s. n.), ca pe o simplă transmitere pe care Fiul a primit-o de la Tatăl (II, 3) ci ca pe o misiune specială. Documentul nu vorbește de vreun episcop care ar fi primit prin Taina hirotoniei vreo transmitere de *putere juridică* diferită de a celorlalți episcopi.

Se vorbește în cap. II, 4 și de faptul că „Episcopul devine în Biserica sa (locală n. n.) garantul apostolicității”. Așadar, *fiecare episcop este garantul apostolicității în Biserica sa*. Biserica locală (III, 1) nu este doar „o secțiune din Corpul lui Hristos”, pentru că Euharistia locală nu divizează, ci, dimpotrivă, e semnul unității sacramentale dintre Bisericile locale. Biserica locală, este astfel, prin Euharistie, „în comuniune cu prima comunitate de ucenici”.

În felul acesta, se spune în III, 2: „*universal și local sînt în chip necesar simultane*.” Biserica este apostolică pentru că e fondată de martorii lui Hristos, de apostoli (III, 3 a). Cu toate particularitățile locale, „fiecăre trebuie să recunoască în ceilalți, identitatea Tainei Bisericii”. Toți au și trebuie să-și recunoască reciproc *catolicitatea*. Ea trebuie recunoscută mai întîi pe plan regional, „în patriarhate, sau în alte unități regionale, acestea fiind manifestări ale vieții Duhului Sfînt într-o aceeași cultură, sau în aceleași circumstanțe istorice” (III, 3, b). Sfirșitul documentului de la München precizează că: „*Toată Biserica e dată în grija adunării episcopilor locali, în comuniune unii cu alții*”, comuniune care se exprimă prin tradiția sinodală, conciliară.

Avem motive să vedem în cele de mai sus, și în tot documentul de la München o reafirmare a sinodalității în spiritul ei cel mai tradițional din Biserica nedespărțită, și o bază solidă pentru momentul cînd vom aborda temele mai dificile, privitoare de pildă la episcopul Romei și la prerogativele sale, ca și la Bisericile locale, afirmații care nu vor putea fi în contradicție cu cele afirmate aici despre episcopi în general. Sînt de acord cu profesorul George Galitis, membru și el în Comisia mixtă de dialog, care a văzut în acest document „un progres” fiindcă, ortodocși și romano-catolici, „vorbim în acest text același limbaj teologic”.

† ANTONIE
Mitropolitul Ardealului

Gură de Aur, este, în concepția biblică și patristică, indicativ divin și totodată imperativ al vieții creștine. Pacea vine de sus, dar nu rodește în lume fără contribuția noastră. Pacea lumii nu poate fi decît rodul sinergismului divino-uman, al conlucrării noastre cu harul cel de sus. De aceea, Domnul nu numai că dă lumii pacea Sa (Ioan 14, 27), ci și fericește pe făcătorii de pace (Matei 5, 9).

După Nicolae Cabasila, marele dascăl al teologiei ortodoxe, actualizarea împăcării și a păcii lui Hristos prin conlucrarea noastră nu numai că este singura cale de împărtășire reală a darului păcii, dar ea trebuie să fie și preocuparea și grija noastră de căpetenie, asemenea lui Hristos, Care n-a avut alt scop decît acesta. „Intrucît — zice el — Hristos a făcut toate pentru pace, nimic altceva nu are precădere asupra păcii pentru cei ce și-au făcut o preocupare și rivnă din cele ale lui Hristos. Căci ei vor urma pacea, cum poruncește Pavel (Rom. 14, 19), mai presus de orice altceva și vor călăuzi și pe alții spre lucrul ei, vor nimici ura deșartă și-i vor face să înceteze pe cei ce se războiesc în zadar, știind că pacea este atît de prețioasă încît Dumnezeu însuși a coborît pe pămînt ca s-o cîștige oamenilor și și-a cheltuit pentru ea însuși sîngele Lui, făcîndu-se Împăcător și Domn al păcii... De aceea, cei ce se închină Lui, nimic altceva nu vor socoti să lucreze decît să fie artizani (tehnitai) ai împăcării și păcii între oameni” (*Viața în Hristos*, P. G., CL, col. 676 CD).

Fidelă misiunii ei, Biserica Ortodoxă Română a fost mereu alături de întregul nostru popor, de oamenii de bine de pretutindeni, în eforturile de instaurare în lume a unui climat de pace, destindere și colaborare. Activitatea Bisericii noastre în slujba păcii s-a concretizat în ultimii ani în diverse manifestări, apeluri, adunări pentru pace etc., unele de larg răsădit pe plan mondial. Amintim numai, spre exemplificare, a III-a Adunare a Cultelor din România pentru Dezarmare și Pace (București, 16—18 sept. 1985), cu largă participare de peste hotare.

Trecînd pragul acestui nou an, Anul Internațional al Păcii, să-L rugăm pe Domnul păcii să binecuvînteze cununa anului bunătații Sale și să ne învrednicească să fim cu toții făcători de pace, sporînd darul vieții și al păcii pe pămînt.

O MĂRTURIE CONTEMPORANĂ DESPRE MITROPOLITUL ANDREI ȘAGUNA

Se știe că Andrei, din naștere Anastasie, Șaguna, împreună cu fratele său Avreta și sora sa Ecaterina, în urma unor împrejurări grele în care a ajuns familia sa, dar mai ales în urma stăruințelor prozelitismului străin, au ajuns să fie educați în religia romano-catolică. Mama sa, Anastasia, a trebuit să privească cu ochii îndurerați cum fiii ei sînt crescuți într-un duh străin. Ea însă a avut grijă să strecoare în tot chipul, în sufletele celor trei odrasle conștiința că sînt fii ai Bisericii străbune, ai moșilor și strămoșilor, de la cei din îndepărtata Macedonie, pînă la cei mai apropiați pripășiți prin părțile nord-vestice ale Ungariei, toți oameni vrednici și înstăriți dar mai ales profund atașați credinței lor ortodoxe. Rînd pe rînd, cei trei fii ai Anastasiei, ajungînd la vîrsta majoratului, au revenit la Ortodoxie, Avreta în 1822, iar peste cîțiva ani și Ecaterina.

„Tocmai la începutul studiilor sale universitare a făcut și tînărul Anastasie acest pas însemnat din viața sa pe urma căruia nu numai mama și-a văzut dorința împlinită, dar și Biserica românilor ortodocși a reprimat în sînul ei pe omul providențial, cel care, ajuns în fruntea ei, avea să o scoată de sub jurisdicția străină și să o înalțe pe treptele cele mai înalte ale progresului spiritual și material”. Lucrurile n-au mers însă, deloc ușor. Tînărul Anastasie a trebuit să înfrunte multe obstacole și șicane, toate acestea însă n-au făcut decît să-l întărească și mai mult în hotărîrea pe care o luase.

În 29 decembrie 1826 Anastasie Șaguna dă o declarație foarte categorică în care spune că „studii cu succes eminent în gimnaziile din Mișcolț și Pesta și ocupîndu-se sirguincios cu studiile religiei romano-catolice, cu toate acestea convingerea intimă și inspirația lui îl îndeamnă să urmeze sfintele precepte ale Bisericii greco-orientale”. Aceasta e cea mai fermă hotărîre a lui și fiindcă din studiul religiei a obținut nota eminent, se roagă să fie dispensat de obișnuitul examen de șase săptămîni, prevăzut de lege, pe care în cazul de față, îl află de prisos.

La cerere anexează un „Testimonium scholasticum” eliberat de direcțiunea gimnaziului din Pesta la data de 26 decembrie 1826, în care stă scris: „Anasztasius, Annorum 18, Rom. Catholicus (!), Hungarus (!), locus natalis — Miskolcz, cottus Borsod”. La rubrica studii se arată: „Anno 1826, secundum humanitatis classem frequentavit diligenter; in doctrina religionis — eminens; in divinis frequentandum fuit solens; in litteris et scientis ex numero 103 condiscipulorum inter 32 eminens, decimus septimus; in studio

lingue hungarice — eminens, decimus septimus; in moribus — Klassis 2”.

Cu astfel de atestat școlar era firesc ca tînărul Anastasie Șaguna să fie privit de pe atunci ca „un tînăr de bună speranță” pe care autoritățile timpului, atît cele civile cît și cele ecclesiastice, n-ar fi dorit să-l piardă din mînă. De aceea cererea i-a fost mult timp aminată și s-au pus tot felul de piedici în calea rezolvării ei favorabile.

Dintr-un document recent descoperit, avînd data de 30 martie 1827, deci la trei luni de la data cererii, aflăm că Consiliul Locotenențial al Ungariei a dispus să fie trimisă la tînărul petiționar o deputație care să-l „asculte” asupra cererii sale (în original: meghalगतását kegyesen elrendelni méltóztatott). Este de presupus că această „ascultare” era de fapt o ultimă încercare de a-l abate de la hotărîrea sa.

Congregația „mică” a județelor unite Pest, Pilis și Solt este nevoită să raporteze Consiliului Locotenențial atît declarația petentului cît și raportul deputației care raportează că „cererea se întemeiază pe singurul motiv că (el) *dorește să trăiască și să moară în religia greco-neumită în care s-a născut*, la care vrea să se întoarcă; că nici un fel de alte considerații mărginașe nu-l conduc și dorește să fie cu totul curat de orice amăgire sau făgăduință” (în original: „... az illető Deputatusok valaminet a folyamodó maga is aszt adja elő hogy csupán azon indító okból hogy azon hitben melyben születteit élhesen és halhason kívánna o görög nem egyesült valásra viszatérni es semi melékes tekintetek ötet nem vezérlik hanem szándéka minden ketsetgető modóktól, vagy ajánláoktól egészen tiszta legyen) (Arhiva Consiliului Locotenențial Ungar, Budapesta, Fond. *Departamentul Graeci Ritus Non Unitorum*, nr. 5/30 martie 1827, unde se află și *Testimoniul* mai sus citat).

Cu toată declarația lui Șaguna și a deputaților trimiși să-l asculte, acesta va trebui să mai aștepte încă un an, pînă în 25 iulie 1828 cînd cererea i-a fost, în sfîrșit, aprobată.

Documentele amintite, parțial inedite, reflectă, pe de o parte stăruințele care s-au depus asupra tînărului student pentru a-l determina să rămînă în religia străină, iar pe de altă parte reпрезintă o mărturie venită de la contemporani de alt neam și religie — deputații trimiși să-l asculte, despre statornicia acestui om în credință și despre atașamentul lui față de Biserica ortodoxă careia, prin toată viața și activitatea sa, avea să-i dea o nouă strălucire și o temelie puternică pentru viitor.

Prot. dr. Gheorghe Lițiu

Masacrele săvârșite în teritoriul de nord-vest al României de către ocupanții horthyști în anii 1940—1944 (II)

În săptămânile și lunile care au urmat după ocuparea nord-vestului României de către trupele ungare, armata, jandarmeria, poliția și diferitele organizații reacționare au continuat cu actele de teroare și vandalism, crime și bestialități împotriva populației românești. În același timp au provocat numeroase conflicte și acțiuni la granița vremelnică cu România, stabilită prin Dictatul de la Viena.

La 14 septembrie 1940, ora 12, un căpitan din armata ungară împreună cu un pluton de mitraliere a intrat în Gheorghieni, la 7 km sud-est de Cluj, somându-i pe jandarmii români să părăsească așezarea în termen de 12 ore, deoarece localitatea revenea Ungariei. În aceeași zi, o patrulă horthyștă a trecut frontiera dinspre Cojocna spre Biro (cota 437) și a înaintat către postul de supraveghere, deschizând foc de armă și mitralieră.

În ziua următoare, la orele 12,30, o patrulă ungară, alcătuită din opt oameni, a trecut pe teritoriul românesc în sectorul Mânăstireni-Călățele, somându-i pe grănicierii români să părăsească armele; la orele 16, patrula Pichetului nr. 25, aflată pe șoseaua Melceasa-Jimbor, a fost atacată de un grup de opt unguri. Pentru a le distra atenția românilor, doi soldați fluturau batiste albe, pe cind alți șase horthyști i-au atacat pe la spate, luându-le armele. Apoi i-au bătut grav; caporalul Vasile Ghilvan a fost dus în captivitate, iar soldatul Petre Puricel, grav rănit, a reușit să scape cu fuga.

În comuna Sfânta Ana, județul Mureș, 32 de români au fost bătuți crunt de către soldații unguri la 20 septembrie 1940; în aceeași zi a sosit la Feleac un grup de patruzeci de bărbați, femei și copii, din regiunea Cluj, care fuseseră arestați și bătuți la sînge; corpurile lor erau pline de urmele fuziilor cu care fuseseră molestați. Preotul român din Cluj, pe nume Onofrei, este bătut și maltrat; i s-a ras barba, a fost legat cu o sîrmă de gît și trîntit pe stradă. Locuitorii Orlean, director de liceu, și Barboloviciu, judecător-șef în Șimleu Silvaniei au fost bătuți și batjocoriți, apoi aruncați peste graniță, în România.

La Aluniș, în fața Pichetului de grănicieri nr. 17, ungurii au scos stîlpii care marceau linia de frontieră, cu intenția de a-1 planta mai în interiorul teritoriului românesc.

În seara zilei de 21 și în dimineața de 22 septembrie 1940, trupele ungurești au atacat cu focuri de armă Postul fix nr. 18 Ormeniș, lângă Feleac. Concomitent, Postul fix nr. 17 de la sud de Ormeniș a fost somat să se retragă mai spre interior, și atacat cu focuri de pușcă. Aceeași soartă a avut-o și Pichetul nr. 81.

La 20 septembrie 1940, Constantin Petrina din Salonta este bătut grav de soldații unguri înarmați, care apoi l-au jefuit de suma de 4.000 lei. Pichetul de șosele din Salonta a fost bătut la sînge de poliția secretă ungară; comerciantul Isaia, din aceeași localitate, este bătut crunt pentru că în bodega lui s-a cîntat românește; iar Szábo János, primarul din Salonta, a declarat public că-i va extermina pe toți românii din localitate.

În comuna Dîjir, județul Sălaj, soldații unguri au ucis pe tatăl și mama lui Ioan Vos. Pe parcursul lunii septembrie 1940, soldații horthyști au ucis mîșelește și în mod înfloritor încă 184 de români din 19 localități sălăjene, și anume: Cuceu — 16, Brebi — 2, Bucium — 1, Camăr — 4, Șimleu Silvaniei — 7, Zalău — 26, Ciurarna — 12, Cerișa — 11, Carastelec — 12, Cehei — 4, Cosnuciu de

Jos — 15, Dobrin — 1, Halmășd — 7, Borla — 11, Marca — 17, Nușfalău — 11, Românași — 8, Virșolt — 2, Zăuan — 17.

Dintre actele de cruzime și atrocitățile săvârșite de unguri, menționăm că în Cosnuciu de Jos, la 16 septembrie 1940, o fată a fost legată de doi cai, cărora li s-au dat bice, și a fost ruptă în două. La 26 septembrie 1940, șase români frunțași din Aghireș-Sălaj au fost purtați pe străzile Zalăului, cu tricoulor românesc bătut în cuie pe spatele gol, înșingerați.

Locuitorul Terente Popovici, grefier la judecătoria de pace Marghita, a fost bătut îngrozitor de soldații horthyști, în timp ce premiliarii unguri i-au distrus casa și mobilierul. Cu mare greutate, el a reușit să-și salveze viața, refugiindu-se, prin păduri, la Beiuș. Vasile Bundra din Oradea este închis și bătut crunt șase zile la rînd, la genunchi și la tălpile picioarelor, pe motiv că a fost voluntar în regimentele românești formate în Italia, din prizonierii din armata austro-ungară, în 1918.

Soldații horthyști au incendiat comuna Avram Iancu din județul Sălaj, o localitate de români, maltrându-i și alungându-i pe aceștia din localitate.

La 4 octombrie 1940, un număr de circa 300 români dintre frunțașii clujeni, între care mai mulți intelectuali, au fost somați de comandantul militar ungar ca în decurs de trei ore să părăsească teritoriul cedat și să plece în România. Între cei siliiți, s-a și părăsescă casele se aflau Emil Hațeganu, dr. Dunca și doamna Teataru, Lapedatu și Poruțiu. La plecare nu li s-a permis să ia cu dînsii decît o pătură și hrană pentru o singură zi. Din Oradea au fost expulzați numeroși intelectuali și alți frunțași români.

Din cauza prigoanei, comerciantul Gheorghe Axente din Sîntul Gheorghe, pe la începutul lunii februarie 1941 a încercat să se refugieze în țara liberă. La graniță — podul Chișiu — căpitanul de grănicieri Moldnár l-a bătut crunt și i-a luat suma de 10.000 lei, iar cînd a voit să treacă pe teritoriul românesc, mai mulți unguri au sărit asupra lui, devastându-i mobila ce se afla încărcată în două autocamioane.

În Tîrgu-Mureș, protopopul Iosif Pop a fost bruscat și maltrat; funcționarul Grigoriu, de la primăria orașului, a fost bătut; dr. Emil Sabau — legat în lanțuri și deferit curții marțiale; locotenentul în rezervă I. Bozedeau, funcționar la prefectura din Tîrgu-Mureș, a fost impuscat; preotul Matei — spintecat; funcționarii de la prefectură: Boroș, Zăvolanu, Ieremia și avocatul Ciupe au dispărut fără urmă.

Comerciantul Iosif Cristea din Salonta a fost arestat și bătut pînă a înceta din viață. Dr. Nicoară, de la Spitalul din Reghin, a fost purtat gol, împreună cu soția sa, pe străzile orașului, după care i s-a spintecat abdomenul. La Zalău au fost arestați preotul Roșca și fostul prefect Fodoreanu, iar avocatul Cornel Sipoș, împreună cu 20 de locuitori din oraș — executați. Fiul învățătorului din Carei a fost omorît de unguri.

Arestările din rîndurile românilor se țineau lanț. În decembrie 1940, numai în Cluj erau 1.200 de români în detenție, la închisoarea orașului, la Fabrica de bere „Ursus” și în cazarma Regimentului de călărași. Pînă în martie 1941, majoritatea preoților, învățătorilor și alți mici funcționari români, rămași în teritoriul cedat, au fost arestați și ținuți cu săptămînile la poliție, în închisori și

lagăre. În lagărul din Püspökkladany se aflau numeroși români din Transilvania ocupată. Între aceștia amintim numele lui Gheorghe Cristea din Cizer, județul Sălaj. În același timp, majoritatea bisericilor românești din nord-vestul țării erau desființate de autoritățile ungurești, iar școlile românești, pe măsură ce învățătorii lor erau izgoniți, se desființează sau se transformă în școli cu limba de predare maghiară.

Mulți români, dintre care unii intelectuali, au fost arestați, îmbarcați în vagoane de marfă și expulzați în România. Pe la începutul lunii octombrie 1940, în gara Curtici au sosit 690 români expulzați de autoritățile ungare, fiind aduși cu vagoane ungurești pînă la stația Lökösháza. Asemenea situații s-au petrecut în tot teritoriul ocupat de horthyști. „După ce au venit autoritățile horthyste — relatează unul din intelectualii expulzați — ne-au chemat la Zalău, pe învățătorii și profesorii români. Odată ajunși la prefectură, ne-au introdus în sala mare și de acolo ne-au chemat, individual, într-un birou. Ni s-au cerut cîteva date personale în legătură cu studiile, activitatea și familia. Apoi ne-au întrebat dacă nu dorim să plecăm în România. Eu am spus că voiesc să rămîn aici, unde am părinții și rudele. Peste voia noastră de aici am fost urcați în niște autocamioane și transportați la gara Crișeni. Acolo ne-au îmbarcat în tren și, fără hrană și apă, ne-au închis în vagoane pentru vite, pe-luce pînă la refuz, puse sub pază militară. Împreună cu noi au fost închiși numeroși preoți, orășeni și țărani români. Trenul s-a pus în mișcare și, vreme de două săptămîni, ne-a dus dintr-o parte în alta. Zile și nopți întregi, garnitura staționa în cîmp. Prin stații, jandarmii aduceau alți preoți, învățători mici funcționari și țărani români, pe care-i ureau în vagoane. Cu mine în vagon, printre alții, au fost învățătorii Ioan Terheș și soția Elena Terheș, Nicolae Caba și soția Elena Caba. Populația nu era lăsată să se apropie de vagoane și să ne dea alimente sau apă. Mulți dintre noi s-au îmbolnăvit. Pe la mijlocul lunii octombrie, trenul a ajuns la graniță și am fost predați autorităților românești la Curtici, care ne-au dus la Deva, asigurându-ne îngrijiri medicale și hrană. Cînd am fost expulzați ne-au rămas aici casa, mobila, hainele, lenjeria și o sută de oi merino, bunuri care au fost date familiilor de unguri din sat. La reîntoarcere, în noiembrie 1941, mi s-a restituit ce s-a mai găsit, adică o parte din mobila și mașina de cusut”.

Învățătorii români din plasa Șimleu Silvaniei, județul Sălaj, n-au fost încadrați în învățămînt, autoritățile horthyste „sfătîindu-i”, nolens volens, să plece în România.

Din cauza prigoanei și a maltratării lor de către unguri, numeroși români au trecut granița vremelnică în țara liberă, părăsindu-și gospodăriile și pămîntul. Pînă la 7 octombrie 1940, după cum rezultă din rapoartele oficiale de epocă, au intrat în România, pe la punctul de frontieră Sibielu-Bihor, un număr de 90 familii alcătuite din 300 membri; pe la Ciurmeghi — 280 persoane.

Expulzarea românilor din partea de nord-vest a României, vremelnic ocupată, precum și refugierea acestora în țara liberă, datorită valului neîntrerupt de teroare cumplită, a continuat în toți cei patru ani de ocupație. Pînă în vara anului 1944, numărul acestora a ajuns la 217.942 persoane, cifră ce reprezintă 16,5% din totalul românilor domiciliați în teritoriul ocupat. Prof. Petru I. Dan

Austriei de la Constantinopol din 1857, nimeni nu putea să creadă că pasul s-ar fi oprit aici. „Ar fi contra naturii umane! Românii — accentua în realista prevestire ambasadorul habsburgic — vor considera suzeranitatea Porții o rușine și o nedreptate: ei vor socoti țara lor prea mică, vor aspira la un stat independent...”

Cit a fost de puternic ecoul Unirii în Transilvania, se poate tălmăci prin ceea ce intruchipa în sine portretul primului domn al Principatelor Unite, Alexandru Ioan Cuza, așezat în casele de peste munți lângă primul cititor al României unitare, lângă Mihai-Vodă Viteazul. Unirea din 1859, care a așezat la temelia statului național unitar tot trecutul acestui popor, a călăuzit și mergerea lui înainte pe drumul desăvîșirii unității statale. Unirea Munteniei și Moldovei și înfăptuirea în 1859 a statului național — s-a dovedit a fi un moment crucial în destinele poporului nostru, trăsînd intrarea României într-o etapă superioară a devenirii sale istorice.

Importanța excepțională pe care Unirea săvîrșită la 1859 o are în istoria poporului nostru avea să fie validată în deceniile ce i-au urmat, exprimată fiind de soluționarea marilor probleme care au marcat procesul realizării ei. În această ordine de idei, la loc de cinste se înscrie lupta pentru înfăptuirea unității naționale depline a poporului român și cucerirea independenței de stat absolute. Tocmai datorită continuității aceluiași proces, în cadrul căruia Unirea de la 1859 rămîne un reper fundamental, poporul român a obținut pe cîmpurile de bătălie victoria independenței de la 1877, iar la 1 Decembrie 1918 triumful formării statului național unitar român. Este un proces care avea să fie marcat în mod decisiv de revoluția de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă, din august 1944, trecerea la construcția socialismului în România, determinînd împlinirea totală a ideilor și aspirațiilor eroilor cărora le datorăm Unirea din 1859.

PÎINE PENTRU SUFLET

Temeiul și roadele nădejzii creștine

Ținta vieții creștinului este desăvîșirea. Spre aceasta ne cheamă Domnul nostru Iisus Hristos prin cuvintele: „Fiți desăvîșiți precum și Tatăl vostru din ceruri este desăvîșit” (Mt. V, 48).

Bunul și milostivul Dumnezeu nu numai că ne-a chemat la această desăvîșire, nu numai că ne-a făgăduit-o, ci ne și ajută ca să ajungem pe această culme a vieții.

Sf. Maxim Mărturisitorul spune că Dumnezeu a sădit în firea omului trei dorințe: dorința de a trăi, adică de a avea viață, dorința de a trăi mai bine, adică de a urca pe treptele desăvîșirii și dorința de a fi nemuritor, adică de a avea viață veșnică.

Dumnezeu a sădit în om nu numai aceste dorințe, aceste năzuințe ca să le caute, ci i-a dat și puterea de a ajunge la ele; i-a dat și mijlocul prin care să le dobîndească, i-a dat

și harul cu ajutorul căruia poate ajunge la împlinirea lor.

Între aceste căi și puteri prin care ne putem apropia de Dumnezeu, prin care simțim prezența și lucrarea lui Dumnezeu în viața noastră, prin care dobîndim mîntuirea se numără și virtuțile creștine: credința, nădejdea și iubirea.

Cu ce am putea asemăna aceste puteri ale sufletului, scăldate și luminate de harul dumnezeirii?

Ne aducem aminte că pe Muntele Taborului, cînd Domnul nostru Iisus Hristos s-a arătat celor trei apostoli: Petru, Ioan și Iacov, în toată strălucirea dumnezeirii Sale, Ap. Petru a spus: „Doamne, bine este nouă să fim aici. Dacă vorești vom face aici trei colibe: Ție una, și lui Moisi

(Continuare în pag. a 4-a)

Părintele VASILE

Moș Vasile...

(Continuare din pag. 1)

Și moșul, deși mai povestise întîmplarea aceasta de mai multe ori, cînd era pofitit s-o mai repete, i se luminau privirile ca de o flacără tregită de adierea caldă a unui vînt de primăvară și dregindu-și glasul, începea:

— Pe Vodă Cuza marii boieri nu l-au vrut pentru că el era nădejdea țaranilor crospiți și impliați de nedreptățile celor care se rînduiau la cîrma țarilor românești, oamenii de credință ai osmanliilor. Mi-aduc aminte că era timp de iarnă, de Făurar și auzisem că va trece Vodă Cuza de la Iași către București, după ce fusese ales ca domn și al Munteniei.

Aflasem de la vătăful satului ziua anume cînd trebuia să treacă spre București.

Ne-am sfătuit cu preotul nostru să mergem și noi în întîmpinarea Domnului Unirii, așa că am plecat către țîrg, o mulțime de oameni, bărbați, femei, copii, tineri și bătrîni, în frunte cu bătrînul nostru popă, care avea pe atunci vreo optzeci de ani, dar pentru anii lui se ținea destul de voinic.

Țin minte ca azi, că era o zi geroasă cu zăpadă multă. Am ajuns în capătul țîrgului cam aproape de prînzul al mic. Oștenii închiseseră toate drumurile și nu lăsau pe nimeni dintr-țărani să intre în țîrg, așa că toți cei care veneam din satele din jur ne rînduiam de-o parte și de alta a drumului celui mare, spre Crucea Comisoaiei, către țîrgul Buzăului. O întreagă mare de oameni se înșirau pe cele două laturi ale drumului, iar cîțiva oșteni călări se vînzoleau strîgînd către mulțimea adunată, să nu înainteze de marginea drumului și mai ales, la trecerea alaiului domnesc, toată suflarea să păstreze bună-rînduială.

Am adăstat noi acolo cîteva ceasuri bune. Se făcuse prînzul al mare. Preotul nostru împreună cu bătrînii, oștenii de lungul drumului, s-au așezat pe zăpadă, să se mai odihnească. Copiii au început să se zbanguiască iar femeile adunate pîlcuiri-pîlcuiri, vorveau ca să mai scurteze din adăstare. Deodată, au început să bată de istov clopotele de la toate bisericile Rîmniceului: mai întîi cele de la mînaștirea Brîncoveanului, apoi cele de la „Cuvioasa” lui Ștefan cel Mare, apoi cele de la Ciță, de la Bagdat, de la Sîntul Nicolae și de la Robeasca.

S-au auzit și niște pușcături de tun, semn că alaiul domnesc ajunsese în mijlocul țîrgului, la primărie, unde se oprise pentru un scurt popas. Călărașii domnești țineau rînduială pe marginea drumului. Noi, cei din Dedulești, cu vătăful satului care purta steagul în frunte și cu popa nostru între noi, așteptam cu sufletul la gură să treacă alaiul domnesc. Deodată am auzit lumea strîgînd: — vineeeeee! — vineeeeee! Un fior și-un fremăt ca de codru străbătut mulțimea de la un capăt la altul al întregului drum. Din mii de piepturi au pornit strigăte mai puternice decît toate bubuiturile de tunuri și decît toate clopotele bisericilor...

— Trăiască Măria Sa Vodă Cuza, Domnul Unirii! Uraaaaaaaa! Trăiască părintele țaranilor! Uraaaaaaaa!...

Fruntea alaiului domnesc o deschidea o ceată de călărași pe șase rînduri, îmbrăcați în tunici de catifea roșie, cu piepturile pline de ceaprazuri, cu cîșme țuguiate, cu cite un cojocel prins numai pe un umăr și aruncat spre spate și cu cîzme licioase de-ți luau ochii. Căii călărașilor, toți negri ca pana corbului, erau împodobiți cu valtrapuri înflorate cu fir de argint, cu friele și scările alămite și jucau în buiestru de-ți era mai mare dragul să-i privești.

După ceata călărașilor venea caleașca domnească la care erau înhamăți patru cai bălani iar pe ușile caleștii era zugrăvită cu aur, o coroană domnească cu însemnurile celor două țări surori unite: bourul Moldovei și vulturul muntenesc cu crucea în cioc.

În urma caleștii domnești se înșirau alte zeci și zeci de trăsurii și rădvane ale dregătorilor și însoțitorilor Domnului.

— Trăiască Domnul Cuza, părintele țaranilor, uraaaaaaa!

— Trăiască Domnul Unirii! Uraaaa! Strigătele nu mai conteneau. Bărbații, cu capetele descoperite, își

vînturau căciulile în semn de bucurie, femeile cu stible de busuoc luate de la icoane, ori cu cite o crenguță de brad în mîna, se uitau cu frică și cu mirare la strălucirea alaiului domnesc care pentru toți era o privilegiu unică în viață. Era afța bucurie și înfiorare și lacrimi în ochii oamenilor înșiruiți pe marginea drumului, încît simțeau ca tot dinadinsul cum și se încercenează carnea și cum și se face părul măciucă. Ba unora dintre noi ni se pusesse în gît un fel de opreliște, că deschideam gura dar nu mai puteam striga, ci ne mulțumeam să dăm cale slobodă lacrimilor...

Alaiul mergea în pas domol. Căleașca domnească abia de se mișca iar cînd a ajuns în dreptul locului unde erau înșirați sătenii noștri cu steagul purtat de vătăful satului, bătrînul nostru popă a îngenunchiat iar noi, sătenii i-am urmat pilda. Văzîndu-l pe popă cu pletele-i albe îngenunchiat în zăpadă între noi toți, Măria Sa a dat poruncă să se oprească alaiul, apoi coborî din calească. Era un bărbat tare chipes; ne privea cu bunătețe părintească. I se ogîndeau în priviri toate grijile și suferințele acestui popor ce adăsta de la el înnoirea și îndreptarea rînduieilor nedrepte ce, de sute de ani apăsau pe umerii țaranimii. S-a apropiat de bătrînul nostru popă și întinzîndu-i amîndouă brațele, l-a ridicat din genunchi și l-a îmbrățișat. Pe noi ne-a cuprins o bucurie atît de mare de nu mai știam pe ce lume ne aflăm, așa că ne mulțumeam să plîngem și să privim, iar printre lacrimi, am băgat de seamă că și ochii Măriei Sale erau cam umeziți.

Nu ne-am putut da seama cît o fi ținut această clipă: o fi ținut mult, o fi ținut puțin, Dumnezeu știe cit, dar pentru noi a fost o clipă lungă cît veșnicia! Apoi Măria Sa s-a desprins din îmbrățișarea preotului nostru și ștergîndu-și ochii cu năframa, s-a urcat din nou în caleașca domnească iar întregul alai porni mai departe.

Și abia după ce au trecut de noi, ne-am dezmeticit ca dintr-o visare și am început iarăși a striga din toate puterile:

— Trăiască Domnul Cuza, părintele țaranilor! Trăiască Unirea!

— Trăiască înfrățirea dintre moldovenii și muntenii, uraaaa! iar cînd nu s-a mai zărit nici cel din urmă rădvân al alaiului domnesc, ne-am ridicat din omătul unde îngenunchisem și împreună cu popa nostru, care parcă întinerise cu douăzeci de ani, ne-am înturnat către casele noastre, vorovind tot drumul despre cele văzute și de neuitat pentru toate zilele vieții. După cîteva zile, am auzit că la primăria din Rîmnic, Măriei Sale i s-a dăruit o sabie de argint, iar la Buzău s-a oprit la Scaunul Vlădicesc unde a și rămas noaptea.

De la Buzău, și-a urmat drumul mai departe către Ploiești și București unde era așteptat de tot norodul.

Și moșul, încheind povestirea, ofta adînc spunînd:

— L-am zărit pe Vodă Cuza doar o clipă, dar i-am păstrat amintirea o viață întreagă!

Unirea Principatelor Române

(Continuare din pag. 1)

dejdi și în Moldova și peste Carpați. Concentrată pe căi multiple, din toate țările române, ideea unității cîștigă din ce în ce mai multe forțe.

Odată cu procesul formării națiunii române, problema unității politice a devenit o coordonată esențială a procesului istoric românesc. Lupta de redreptare națională în secolul al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului al XIX-lea a adus problema unității naționale, statale a românilor la nivelul unei sarcini nemijlocite — afirmată cu țarie mai ales în timpul revoluției de la 1848. Desfășurarea evenimentelor — atît interne cit și externe — au impus în prim-planul perioadei care a urmat revoluției, problema Unirii Moldovei și Țării Românești, încheierea statului național român modern. „Revoluția viitoare — scria Bălcescu în 1850 — nu se mai poate mîrgini a voi ca românii să fie liberi, egali, proprietari de pămînt și de capital, ci toți frați asociați la fapta unui progres comun. Ea nu se mai poate mîrgini cu libertatea dinlăuntru, care e peste putință a o dobîndi fără libertatea din afară, libertatea de sub dominația străină, ci va cere unitatea și libertatea națională. Deviza ei va fi dreptate, frăție, unitate. Ea va fi o revoluție națională. Aceasta este calea ce va lua revoluția română în viitor.”

Ideea unirii s-a transformat într-o forță materială activă, a antrenat forțele întregului popor. Realizarea unirii s-a bazat pe adeziunea ardentă a maselor populare, ele au constituit o extraordinară forță de presiune care a împins cauza unirii spre victorie. Simțul sigur de orientare al oamenilor simpli, legați de pămîntul țării, de năzuințele cele mai sacre ale națiunii române, i-a făcut să înțeleagă cerința momentului și să îmbrățișeze cu toată căldura idealul

care prindea viață. Unirea apărea pentru masele largi populare ca un ideal deschizător de noi orizonturi. Masele au fost acelea care au realizat Unirea din 1859. Kogălniceanu, principalul sfetnic al lui Al. I. Cuza spunea mai tîrziu că: „Unirea... națiunea a făcut-o!”

Împotriva hotărîrii marilor puteri, dînd ascultare poruncii ceasului istoric, poruncii ferme a poporului, votul de la 24 ianuarie 1859 a însemnat triumful cauzei, exprimarea năzuinței întregii națiuni, protestul plebiscitar împotriva amestecului străin, biruința progresului asupra regimului învechit, semnul emancipării sociale și politice. În fața acestei scene, clopotele începură a suna a mare sărbătoare, și o dulce ploaie prevestitoare începu a curge. Poporul, în delirul său frenetic, primind vestea cu entuziasm fără margini, plîngea de fericire. Potrivit relatărilor din presa vremii, poporul s-a revărsat în valuri imense pe străzi, urmat de muzicile militare. Toate clădirile publice și particulare se luminează; ostașii cu puștile pe umăr, amestecați printre popor, se bucură de fericirea generală; Hora Unirii se dansează la toate rîspîntile. Entuziasmul ce stăpînea pe fiecare român a fost înregistrat și de presa străină. Astfel, ziarul brașovean „Kronstädter Zeitung” socotește ziua de 24 ianuarie ziua de eliberare a României, o zi memorabilă din generație în generație pentru poporul român. Puține popoare — apreciază ziarul — de pe globul pămîntesc au realizat cu sacrificii mari o operă patriotică atît de măreață.

Actul energetic al întregii națiuni române preluda totodată independența cîștigată cu arme și sînge la 1877 în întregirea ce avea să se împlinească la 1 decembrie 1918. Căci folosind cuvintele reprezentantului

Temeiul și roadele nădedjii creștine

(Continuare din pag. 3-a)

una și lui Ilie una" (Matei 17, 4). Sfinții Apostoli erau bucuși că pot fi împreună cu Hristos și voiau ca această clipă de bucurie să fie veșnică. Iisus însă nu le-a împlinit dorința. El știa că de bucuria acestei întâlniri cu Dumnezeu să sint chemați să se împărtășească toți cei ce au credință, nădejde și dragoste. Toți cei ce trăiesc sub acoperământul acestor „colibe” ale harului divin, toți cei ce se folosesc de ele în viața lor pămîntească, cu alte cuvinte cei ce au credința lui Ilie, nădejdea lui Moisi și iubirea pe care ne-a adus-o Domnul nostru Iisus Hristos.

Nădejdea este, înainte de toate, o însușire pe care Dumnezeu a dat-o omului de la crearea lui. Omul este o ființă conștientă de toate cele trei fețe ale timpului. El își dă seama de trecut și de învățămintele ce se pot lua din el. Este conștient de însemnătatea prezentului, dar, în același timp, privește și caută să-și făurească un viitor fericit.

Puntea dintre aceste fețe ale timpului, cu lumea lor, o face nădejdea, acea putere spirituală care îl face pe om să-și îndrepte toată strădania lui spre viitor. Oricât de frumos și de bogat este trecutul, oricât de hotărât și ademenitor este prezentul sau plin de durere și lipsiri s-ar părea, omul privește cu nădejde, doarește cu toată puterea, cu încredere în făurirea unui viitor mai bun.

Cine susține acest drum? Cine poate transforma dorința în realitate? Cine îl îndeamnă mereu să lupte pentru un ideal superior?

Nădejdea, încrederea în puterile lui proprii și pentru creștin nădejdea în ajutorul lui Dumnezeu.

Puntea dintre aceste lumi o face nădejdea, prin ea viața este trăită în dimensiunea veșniciei.

Omul caută o lume, mai plină de bucurie, de pace și de iubire. În sufletul lui luminează raza vieții veșnice. Farul care luminează acest drum este nădejdea.

Toți oamenii de știință, mari descoperitori ai tainelor firii, scriitorii, îndrumătorii vieții sociale au apreciat puterea și folosul nădedjii în viața oamenilor. „Ceea ce reprezintă oxigenul pentru plămîni aceea este nădejdea pentru om ca să ajungă țelul înalt în viață”. Un mare cardiolog a scris în autobiografia sa următoarele cuvinte: „Speranța este medicamentul pe care îl folosesc mai mult decît pe oricare altul.”

Citeodată obosim pe drumul vieții, ne simțim singuri, părăsiți; atunci vine nădejdea și ne spune: Nu obosi! Mergi înainte! Fă binele oricite greutăți vei întâlni în cale. Nu ești singur.

În asemenea momente nădejdea este puterea care susține și mobilizează idealurile înalte ale omului. Ea este ca o ancoră tare și neclintită

în mijlocul valurilor vieții (Evrei 6, 18—19).

Vapoarele folosesc ancora în vreme de valuri furtunoase. Aruncată în adîncul liniștit al oceanului, ea fereste vapoarele de primejdia valurilor infuriate.

Agricultorul seamănă sămînță sub brazdă, cu nădejdea că va aduce roade în anul viitor. Apostolul Pavel spune: „Cel ce ară trebuie să aibă nădejde și cel ce treieră cu nădejdea că va avea parte de roade” (I Cor. 9, 10).

Muncitorul își face cu conștiință munca, nădăduind că ea va fi răsplătită. Cercetătorul are nădejde că va izbăvi în lucrarea sa. Alpinistul pornește cu nădejde în cucerirea temerară de-a ajunge în vârful muntelui. Copilul învață cu nădejdea că se va folosi de osteneala lui.

Bolnavul nădăduiește că se va face sănătos. El înfruntă cu nădejde suferința.

Cu un cuvînt, nădejdea este pentru oameni ca un tonic și ca o călăuză în păstrarea și propășirea vieții.

Dar rolul cel mai însemnat, mai binefăcător al nădedjii este în sprîjinul pe care îl dă în împlinirea țelului suprem al vieții: mîntuirea. Apostolul Pavel o numește „ancoră sigură și tare a sufletului care intră în cele dinăuntru ale catapetesmei, unde a intrat ca înainte mergător pentru noi Iisus” (Evrei VI, 19—20) și tot el spune că „este ca o anticipare a veșniciei, căci prin nădejde ne-am mîntuit” (Rom. VIII, 14).

Nădejdea e un dar de la Dumnezeu, spre a ne ajuta la mîntuire. Fără nădejde nu ne putem mîntui. Ea este scara care leagă pămîntul de cer. E calea care duce pe om la Dumnezeu.

Insuși Domnul nostru Iisus Hristos și Dumnezeu, Tatăl nostru, Care ne-a iubit pe noi, ne-a dat prin har „veșnică mîngiere și bună nădejde” (II Tes. 2, 16). De aceea Dumnezeu este numit de Apostol „Dumnezeu nădedjii”, care face să prîsoască nădejdea prin puterea Duhului Sfințit (Rom. 15, 13), adică o face spornică și lucrătoare prin credință și fapte bune.

Alături de credință și dragoste, nădejdea este o virtute a omului credincios (I Cor. 13, 13). Ea nu este cea mai mare virtute. Izvorăște din credință tare și statornică și rodește prin faptele iubirii creștine. Apostolul Pavel spune: „Noi așteptăm în duh nădejdea dreptății din credință” (Gal. 5, 5).

Tot el vorbește despre „coiful nădedjii”, care apără pe credincios de săgețile păcatului, de o „nădejde vie” prin care se pregătește moștenirea vieții veșnice, gătită de Hristos (Col. 1, 5).

În Sfînta Scriptură aflăm o mulțime de texte care ne vorbesc despre nădejdea mîntuirii. Dumnezeu însuși ne cheamă la moștenirea slavei cu sfinții (Efes. 1, 18). Evanghelia vestește nădejdea (Col. 1, 2, 3) adică face cunoscută nădejdea învierii (I Tes. 4, 13). Iisus Hristos este numit „nădejdea neamurilor” (Rom. 15, 12) pentru că prin El neamurile au venit la mîntuire.

Iar „Dumnezeu nădedjii să vă umple de toată bucuria și pacea în credință ca să prîsoșiți în nădejde prin puterea Duhului Sfințit” (Rom. 15, 13).

Sfîntul Apostol Pavel vorbește despre o nădejde a întregii firii: prin înnoire. „Făptura, zice el, așteaptă cu nerăbdare descoperirea fiilor lui Dumnezeu în nădejdea că și ea însăși se va izbăvi din robia stricăciunii, ca să fie părtașă la libertatea măriiilor fiilor lui Dumnezeu” (Rom. 8, 19—21). Atunci întreg universul se va transforma și înnoi, apărînd „ceruri noi și pămînt nou, în care locuiește dreptatea” (II Petru 3, 13), adică cel drept și desăvîrșit (Evr. 12, 23).

Se naște întrebarea: Care este temeiul nădedjii în Dumnezeu? Cine asigură nădejdea în mîntuire? Nu este cumva o utopie? Un ideal nerealizabil? Răspunsul e unul singur: Dumnezeu. El este „girantul” nădedjii.

Dumnezeu a sădit în om năzuința după fericire, după asemănarea și unirea cu El. S-a descoperit ca tată plin de iubire. A trimis în lume pe Unul-Născut Fiul Său, pe Iisus Hristos, ca tot cel ce crede în El să aibă viață veșnică (Ioan III, 16). Prin jertfa de pe cruce a lui Hristos am dobîndit împăcarea cu Dumnezeu-Tatăl, arvuna vieții celei veșnice, devenind moștenitori ai împărăției cerurilor. Dumnezeu ne-a făgăduit mîntuirea și făgăduința Lui este nemincinoasă (Rom. VIII, 32).

Sfinților ucenici le-a spus: „Eu cu voi sint în toate zilele pînă la sfîrșitul veacurilor” (Matei 28, 20). De la El avem cuvintele: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi” (Matei V, 28). De asemenea de la El avem cuvintele: „Cereți și vi se va da. Bateți și vi se va deschide. Căutați și veți afla” (Matei VII, 7; Luca 11, 9).

„Dacă voi răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, cu cît mai mult Tatăl vostru, Cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la El” (Matei VII, 11; Luca 11, 13).

Temeiul nădedjii creștine este dragostea și purtarea de grijă a lui Dumnezeu. El cheamă la mîntuire, făgăduiește mîntuirea celor ce plînesc poruncile și ajută la ajungerea mîntuirii.

Dragostea lui Dumnezeu se revărsă în inimă, le încălzește și le umple de nădejdea mîntuirii. „Iar nădejdea nu rușinează” (Rom. V, 1—5).

Domnului, în care crezuseră” (F. Ap. 14, 23 — după Biblia, ediția Societății Biblice).

Constatăm și aici că traducătorii Bibliei, ediția Societății Biblice „au schimbat și termenul de „hirotonie” de preoți” (idem, ibidem) înlocuindu-l cu termenul de „rînduială”, ceea ce se poate face în orice activitate omenească, dar nu în activitatea bisericească, unde avem termenul consacrat și specific de „hirotonie” sau de „sfințire”.

Alt exemplu: „Drept aceea, luați aminte de voi înșivă și de toată turma, întru care Duhul Sfințit v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu, pe care a cîștigat-o cu însuși singele Său” (F. Ap. 20, 28 — după Biblia, ediția Sfîntului Sinod) și „Luați seama la voi înșivă și la toată turma peste care v-a pus Duhul Sfințit episcopi: ca să păstoriți Biserica Domnului, pe care a cîștigat-o cu însuși singele Său” (F. Ap. 20, 28 — după Biblia, ediția Societății Biblice).

Aici constatăm că textele ambelor Biblii conșună, dar traducătorii Bibliei, ediția Societății Biblice explică în nota de jos: „sau priveghetori” dezbrăcîndu-i prin această identificare pe episcopi de darul arhieresc și îmbrăcîndu-i numai cu atribuția administrativă de „supraveghetori” pe care de altfel o au și episcopii sacramentali.

Concluzia: 1. Constatăm în final, că dintre cele două Biblii citate, Biblia, ediția Sfîntului Sinod corespunde originalului, iar Biblia, ediția Societății Biblice „adaptează Biblia originală, după părerile proprii ale traducătorilor”. Ea nu redă sensul adevărat al Bibliei originale, ci îi dă diferite interpretări substituindu-i; în loc de chipuri cioplite sau idoli, traduce icoane; în loc de iad, traduce locuința morților; în loc de preoți, traduce presbiteri sau bătrîni; în loc de hirotonie, traduce rînduială; pe episcopi îi identifică cu termenul de supraveghetori.

2. În cazul acesta, Biblia, ediția Societății Biblice, nu se poate numi Sfînta Scriptură — precum se intitulează — pentru că părerile proprii ale traducătorilor nu sînt sfințe, ci sînt sfințe numai învățăturile lui Dumnezeu — Duhul Sfințit, Care a inspirat pe scriitorii Bibliei.

Menționăm că în această lucrare am folosit: 1. Biblia sau Sfînta Scriptură, București, 1982; 2. Biblia, ediția Societății Biblice, fără an și 3. Pr. Ioan Mircea: „Poruncile Bisericii”, studiu în revista „Biserica Ortodoxă Română”, nr. 1—2 pe anul 1984.

Protos. Ipolit Ciubotaru

Semnalăm... Semnalăm...

● În „Convergențe românești” (nr. 4, 1985), revistă editată la Londra de Michael Titus, pr. dr. Ion Dură scoate din uitare pe un sihastru de la Mănăstirea Stînișoara, din secolul al XVIII-lea, despre care a lăsat însemnări Alexandru I. Odobescu (în Note de călătorie, București, 1981). Odobescu a auzit despre acest pustnic, rămas în amintirea mănăstirii sub porecla de Sălbatecu (de unde și numele muntelui), de la starețul cu care a stat de vorbă, iar acesta auzise de el de la un călugăr de 90 ani, care îl cunoscuse în tinerețe. Sălbatecu era originar din Moldova. Știrea este interesantă pentru că ne dă vești despre circulația dintre Principate în sec. al XVIII-lea. Pr. I. Dură arată că la Stînișoara erau și ardeleni și chiar și sirbi. Explică aceste prezențe prin aceea că Stînișoara va fi fost un centru isihast însemnat. Sălbatecu, desigur o poreclă laică, acoperea numele religios de sihastru, legat de isihastis, același nume în grecește. Pr. I. Dură mai încearcă o derivație care ni se pare interesantă: sălbatic vine de la salvaticus din latina populară, care era pe aproape de sihastru.

Iată încă o fișă de „Pateric românesc”, chiar de dinainte de sec. XIX, despre care a scris deja Ioanichie Bălan în Patericul său.

● George Cristea din Stockholm, Suedia a făcut o importantă descoperire într-o bibliotecă din acest oraș: un pachet de ziare (Pressbürger Zeitung) din anii 1784, 1785 cu articole și informații referitoare la răscoala lui Horia, și alte acte contemporane sub forma unui volum legat între coperte groase de către Lars von Engeström, pe vremea aceea ambasador al Suediei la Viena și apoi la Varșovia. Printre altele se află acolo o scrisoare în limba latină a lui Ștefan Incze, pastor reformat din Deva, prin care își informează superiorii despre răscoală, și o altă scrisoare în l. franceză, din 1784, fără titlu și fără semnătură, plină de simpatie la adresa răscoalaților. Se mai află în pachet trei litografii cu imagini din răscoală și o emblemă cu „Crucea lui Horia”. Aceasta ni se pare cea mai interesantă pentru că diferă de celelalte care sînt cunoscute prin inscripția pe care o are pe margine. Cele cunoscute (vezi și rev. Astra, 2, 1985, p. 4 unde sint reproduse) au o cruce cu trei brațe sus și trei jos și, pe unele, o sabie care trece printr-o inimă, iar pe margine „Horia Rex Daciae”. Crucea de pe emblema de la Stockholm are doar cite două brațe, pe mijloc „Horia R.D.” iar pe margine, în limba română, cu caractere slavone: „Horia bé și hodinește, țara plînge și plătetește”. Sub emblemă, e scris în limba suedeză: „Se spune cu toată siguranța că Horia avea acest semn pe piept”, ceea ce înseamnă că i-a fost făcut de autorități, după ce a fost prins, pentru a-i înfricoșa pe români, cam cum a fost inscripția de pe crucea Mîntuitorului, I. N. R. I., „Iisus Nazarineanul regele iudeilor”, arătîndu-i în batjocură vina pentru care era condamnat. (După revista „Candela”, din Stockholm, XII, 4, 1984, p. 13—16).

● Din albumul revistei „Lucașul”, sub genericul „O istorie în imagini a literaturii române contemporane”: „Nicolae Dragoș înmînînd premiul „Lucașul” pentru debut în proză lui Ștefan Pirvu”. E legenda de sub o fotografie în care un tîndr ușor barbu și cu cravată impecabilă primește premiul de mai sus. Pentru exactitate și pentru istorie, (O istorie în imagini...) se cuvine, aici, să adăugăm înaintea numelui premiatului un pr., cu arătarea că e din București. Felicitări și de la noi.

● Dr. Daniel Gelsi, profesor de liturgică răsăriteană la Univ. S. Anselmo, Roma, publică în „Edizione Paoline”, o „meditație dell'icona dell'Annunciazione” sub titlul „Il messaggio della salvezza”. Dacă „salvezza” îl traducem pentru eventualii neștiutori: „mîntuire” (salvare, deci) totul merge fără traducere. Vorba lui Badea Cîrțan, cînd a realizat că limbile română și italiană sînt surori din aceeași mamă Roma: „Italiana? — o românească stricată!”.

● George V. Lobo, S. J. publică un interesant studiu, plin de informații despre viața creștină de azi din India, în „Vie consacrate”, (nr. 1, 1985, p. 28—36). Urmele predicării Sf. Apostol Toma sînt mai prezente decît s-ar putea imagina într-o țară cu o puternică tradiție brahmano-budistă.

● „The Orthodox Word” — Cuvîntul ortodox (nr. 116, 1984) continuă traducerea cărții „Crinii cîmpului”, titlu dat operei „Sfîntului” Paisie Velicicovsky. A ajuns la cap. 29 (p. 123—128).

● „Revista de istorie” (nr. 1, tomul 38, 1985) publică studiul Florentinei Cazan, intitulat: „Aspecte ideologice, realități materiale în secolul al XVI-lea european” (p. 59—74), în care se ocupă de: cauzele Reformei, Reforma luterană, Reforma lui Thomas Mînzler, Zwinglianism, calvinism, anglicanism, și de urmările Reformei, tot atîtea capitole de istorie a confesiunilor europene, autoarea privîndu-le din cele două perspective pe care le anunță în titlu și pe care le tratează cu competență și bună informație.

Printre cei recenzați de revistă se află și cunoscutul istoric american Keith Hitchins, cu cartea: Studies on Romanian National Consciousness, New York, Roma, ed. Nagard, 1983, 259 p. Recenzia e semnată de Andrei Busuioceanu care apreciază cartea și editura care a promovat-o.

● „Omul este în lume atît cît este idealul lui”, spune Anton Dumitriu, marele nostru logician, la frumoasa vîrstă de 80 de ani. Întrebat de Elena Solunca despre ce ar mai fi dorit să scrie, răspunde: „Aș mai fi vrut să scriu despre întîlnirea cu Necunoscutul, cu marele necunoscut. A fost dorința mea cea mare din copilărie. Ca și daimonul lui Socrate însă, daimonul meu nu s-a pronunțat, nu i-am auzit vocea. Eu îl voi aștepta însă, dacă ciclul meu de existență o va mai permite”. (Contemporanul, nr. 15, 1985, p. 12—13). Nu se poate însă ca Anton Dumitriu să nu se fi întîlnit pentru el însuși cu arhicunoscuta vorbă a lui Pascal: „Nu m-ai cădat, de nu m-ai fi găsit”.

La 80 de ani Anton Dumitriu e un mare realizat, un om senin, un înțelept. M-am lădat adesea că am fost printre cei care l-au audiat la Universitate în anii lui de glorie universitară. Ne-am mai întîlnit și după aceea cînd, într-o retragere printre sihaștri, logicianul căuta sfințenia încercînd să rezolve nedezlegata enigmă a lui Fermat.

● Elena Solunca a mai scris despre Anton Dumitriu un lung eseu, cu prilejul împlinirii vîrstei de 80 de ani, în care se ocupă de principalele idei și concepții ale filozofului, povestindu-i și viața pe scurt (cu unele lacune) și dînd îndicîi bibliografice ale principalelor scrieri publicate între 1933—1984, cincisprezece titluri ale unei opere solide, a căror unicitate se va dezvălui din ce în ce mai mult, pe măsura trecerii timpului.

ANTONIE P.

COMPARAȚIE ÎNTRE DOUĂ BIBLII

Unii creștini susțin că nu toate Bibliile traduse corespund originalului, iar alții spun că toate Bibliile corespund originalului. Se impune deci o comparație între Biblii, ceea ce o facem în lucrarea de față.

Exemplu: „Să se rușineze toți cei ce se închină chipurilor cioplite și se laudă cu idoli lor” (Ps. 96, 7 — după Biblia Sfîntului Sinod) și „Sînt rușinați toți cei ce slujesc icoanelor, și care se fălesc cu idoli lor” (Ps. 97, 7 — după Biblia Societății Biblice).

Constatăm că traducătorii Bibliei, ediția Societății Biblice „au înlocuit „chip cioplit” sau „idoli” prin „icoană”, pentru că sînt împotriva cinstirii icoanelor” (Pr. Ioan Mircea: „Poruncile Bisericii”, studiu în revista „Biserica Ortodoxă Română”, nr. 1—2 pe anul 1984, p. 51—52).

Alt exemplu: „Eu îți zic ție, că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui” (Matei 16, 18 — după Biblia Sfîntului Sinod) și „Eu îți spun: tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile Locuinței morților nu o vor birui” (Matei 16, 18 — după Biblia Societății Biblice).

Constatăm și aici că traducătorii Bibliei, ediția Societății Biblice „au scos din Noul Testament termenul și ideea de „iad” pe care îl socotesc că nu există, înlocuindu-l prin „Locuința morților” (idem, ibidem).

Alt exemplu: „Apostolii și preoții și frații, fraților dintre Neamuri, care sînt în Antiohia și în Siria și în Celicia, salutare!” (F. Ap. 15, 23 — după Biblia Sfîntului Sinod) și „Apostolii, presbiterii și frații: către frații dintre Neamuri, care sînt în Antiohia, în Siria și în Celicia, plecăciune!” (F. Ap. 15, 23 — după Biblia Societății Biblice).

Constatăm că și aici traducătorii Bibliei, ediția Societății Biblice „unde cuvîntul grec „pesviter” are înțelesul de persoană hirotonită, adică de „preot” au păstrat cuvîntul în pronunția greacă, dar explică în nota de jos „adică bătrîn”, pentru că înlăturînd Preoția ca Taină, nu voiesc să se amintească de preoți săvîrșitori ai Sfîntelor Taine și ca păstori ai Bisericii” (idem, ibidem).

Alt exemplu: „Și hirotonindu-le preoți în fiecare biserică, rugîndu-se cu postiri, i-au încredințat pe ei Domnului în care crezuseră” (F. Ap. 14, 23 — după Biblia, ediția Sfîntului Sinod) și „Au rînduit presbiteri în fiecare Biserică și după ce s-au rugat și au postit, i-au încredințat în mîna

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Diac. prof. Dr. Aurel Jivi — redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu — membri; tehnedactor: Diac. Ezechiel Oancea; corector: Pr. Vartolomeu Constantinescu.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10376 presfir București, Calea Griviței nr. 64—66.